

دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

مرکز مطالعه و توسعه دانشگاه علوم پزشکی کرمان

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد آموزش پزشکی

عنوان

بررسی تاثیر روش تدریس مبتنی بر نقشه مفهومی بر یادگیری و تفکر انتقادی در درس

دندانپزشکی قانونی دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان

در سال ۹۸-۱۳۹۷

توسط

فاطمه طاهری

استاد راهنما

دکتر عصمت نوحی

اساتید مشاور

دکتر ملوک ترابی

دکتر یونس جهانی

شهریور ۹۸

چکیده:

مقدمه: امروزه استفاده از نقشه مفهومی به عنوان یکی از روش های آموزش و یادگیری اثر بخش مطرح است. نقشه ی مفهومی مهارت های مفهوم سازی و سازمان دهی مشکلات در علوم مختلف را از طریق تفکر و ایجاد نمایش گرافیکی و ترسیم روابط پویا بین این مشکلات، یادگیری را تسهیل می نماید. تفکر انتقادی یک فرایند نظامدار از مفهوم سازی، کاربرد، تجزیه و تحلیل، ترکیب و ارزیابی ماهرانه اطلاعات از طریق مشاهده، تجزیه و استدلال است که به عنوان راهنمای عقاید و اعمال محسوب می شود. هدف پژوهش حاضر تعیین تاثیر رویکرد تدریس مبتنی بر نقشه مفهومی بر یادگیری و تفکر انتقادی در درس دندانپزشکی قانونی دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۹۸-۱۳۹۷ می باشد.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه مداخله ای نیمه تجربی بوده که بر روی دانشجویان ترم ۵ دندانپزشکی (۴۲ نفر) که واحد دندانپزشکی قانونی را گذرانند، انجام شد. که به روش نمونه گیری غیراحتمالی و مبتنی بر هدف پس از تخصیص تصادفی (با استفاده از لیست اسامی بصورت قرعه کشی) در دو گروه کنترل و مداخله مورد مطالعه قرار گرفت، که در ابتدا یادگیری با سوالات چهار گزینه ای و تفکر انتقادی دانشجویان با پرسشنامه اندازه گیری شد، سپس مطالب درسی توسط مدرس در دو گروه ارائه شد در پایان از دو گروه دانشجویان جهت سنجش دانش امتحان کتبی در دو گروه آزمون یکسان برگزار شد. تحلیل داده ها با نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ صورت گرفت.

نتایج: یافته ها نشان داد که میزان یادگیری و نمره تفکر انتقادی قبل از مداخله در دو گروه تفاوت معنی داری نداشته ولی بعد از مداخله در گروه مداخله نمره یادگیری از ۶۱/۵ به ۹۵/۲ و نمره تفکر انتقادی از ۶۸/۴۶ به ۸۰/۳۱ افزایش یافت ولی در گروه کنترل تفاوت معناداری مشاهده نشد.

نتیجه گیری: بر اساس یافته ها به کارگیری نقشه مفهومی بر سطح تفکر انتقادی و یادگیری دانشجویان گروه مداخله تاثیر داشت، بطوریکه دانشجویان گروه مداخله امتیاز بالاتری در آزمون یادگیری و تفکر انتقادی

نسبت به گروه کنترل بدست آوردند. در نتیجه استفاده از این روش آموزشی منجر به افزایش سطح یادگیری و افزایش مهارت های تفکر انتقادی در درس دندانپزشکی قانونی در دانشجویان دندانپزشکی شد. با توجه به اثر دو سویه این روش، کاربرد این روش به عنوان یک فعالیت و تکلیف درسی در طی ارائه دروس و همچنین به عنوان یک شیوه ارزشیابی معنادار توصیه می شود.

واژگان کلیدی: نقشه مفهومی، یادگیری، تفکر انتقادی، دانشجویان دندانپزشکی

Abstract

Introduction: Today, concept map is one of the most effective teaching and learning methods. The concept map facilitates the conceptualization and organizing of problems in different sciences by thinking and creating graphical representations and drawing dynamic relationships between these problems. Critical thinking is a systematic process of conceptualizing, applying, analyzing, synthesizing, and skillfully evaluating information through observation, analysis, and reasoning that is a guide to ideas and practices. The purpose of this study was to determine the effect of concept map based teaching on learning and critical thinking in forensic dentistry course of dental students of Kerman University of Medical Sciences.

Methods: This study was a quasi-experimental interventional study performed on 5 dental students (n = 42) who completed forensic dentistry. Which was studied by non-probability and purposeful sampling method after random (By list of students as a draw) allocation in two groups of control and intervention. Two groups were presented at the end of two groups of students to assess written exam knowledge in two identical test groups. Data were analyzed by SPSS software version 22.

Results: The results showed that there was no significant difference between the two groups in learning and critical thinking scores before intervention but after intervention in the intervention group the learning scores from 61.5 to 95.2 and the critical thinking scores from 68.46 to 80.31 It increased but no significant difference was observed in the control group.

Conclusion: Results showed that using the concept map had a significant effect on the level of critical thinking and learning in the intervention group. As a result, using this teaching method led to increased level of learning and critical thinking skills in forensic dentistry students. Due to the two-way effect of this method, it is recommended to use this method as a lesson activity during the course delivery as well as as a meaningful evaluation method.

Keywords: Conceptual Map, Learning, Critical Thinking, Students in Dentistry

**Kerman University
of Medical Sciences**

Education Development Center

Medical Education for the degree (MSc)

Title

**The effect of Teaching Approach on Conceptual Mapping on critical learning and
thinking in Forensic Dentistry course of dental students of Kerman University of**

Medical Sciences in 2019

By

Fatemeh Taheri

Supervisore

Dr. Esmat Nohi

Consultants

Dr. Molok Torabi

Dr. Yones Jahani

August 2019